

Hodnocení výdajů státu na sociální politiku

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2005, v05-11</i>
<i>Otázky:</i>	<i>ES.8</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. – 14. listopadu 2005</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1060</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>28. prosince 2005</i>
<i>Autor výzkumu:</i>	<i>kolektiv řešitelů projektu „Sociální soudržnost“</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

V rámci listopadového šetření CVVM byla všem respondentům předložena baterie otázek zaměřených na hodnocení výdajů státu na sociální politiku a její jednotlivé dílčí podoblasti.¹ Výsledky ukazuje tabulka 1.

Tabulka 1: Hodnocení výdajů státu na sociální politiku (%)

Výdaje státu:	příliš vysoké	vysoké	odpovídající	nízké	příliš nízké	neví
na důchody, zajištění ve stáří	3	12	27	38	13	7
na zajištění dávkami v nemoci, při úrazu, invaliditě	2	6	29	44	11	8
na zdravotní péči	3	10	34	39	10	4
na dávky rodině (přídavky na děti, rodičovský příspěvek)	1	6	32	38	14	9
na dávky v nezaměstnanosti, zajištění v nezaměstnanosti	4	12	38	27	9	10
na garanci životního minima, sociální pomoc v nouzi	2	8	34	32	10	14
na politiku zaměstnanosti – podporu k získání zaměstnání při jeho ztrátě	2	10	29	32	8	19
na podporu bydlení	1	5	30	39	12	13
na podporu školství a vzdělávání	1	4	35	43	8	9
celkově na sociální politiku	2	9	28	39	11	11

Šetření ukázalo, že výdaje státu na sociální politiku obecně i v dílčích oblastech jsou hodnoceny spíše jako nízké než naopak vysoké. S výjimkou dávek v nezaměstnanosti, kde podíl respondentů hodnotících výdaje státu jako nízké

¹ Otázka: „Jaké jsou dnes podle Vašeho názoru výdaje státu na uvedené oblasti? a) Na důchody, zajištění ve stáří, b) na zajištění dávkami v nemoci, při úrazu, invaliditě, c) na zdravotní péči, d) na dávky rodině (přídavky na děti, rodičovský příspěvek), e) na dávky v nezaměstnanosti, zajištění v nezaměstnanosti, f) na garanci životního minima, sociální pomoc v nouzi, g) na politiku zaměstnanosti – podporu k získání zaměstnání při jeho ztrátě, h) na podporu bydlení, i) na podporu školství a vzdělávání, j) celkově na sociální politiku?“

(celkem 36 %) nepřevyšoval podíl těch, kdo tyto výdaje považují za odpovídající (38 %), představovalo hodnocení, že v daném případě jsou výdaje státu nízké, vždy relativně nejčtenější odpověď. S výjimkou již uvedené oblasti a dále výdajů na garanci životního minima (42 %) a politiku zaměstnanosti (40 %) se přitom tento podíl pohyboval vždy na či mírně nad úrovni jedné poloviny (49 – 55 %). Dotázaní vyjadřující názor, že výdaje státu v jednotlivých oblastech sociální politiky jsou vysoké, tvořili vždy méně než jednu pětinu souboru a v některých případech se jejich podíly pohybovaly dokonce pod hladinou jedné desetiny.

Z hlediska sociodemografických rozdílů se neobjevilo žádné překvapení. S výjimkou poněkud specifické oblasti výdajů na školství a vzdělávání, z nichž obvykle v o něco vyšší míře profitují lidé s vyšším sociálním statutem a životní úrovní, výdaje státu jako nízké vždy hodnotili lidé se špatnou životní úrovní. Oblast výdajů na vzdělávání se pak na rozdíl od ostatních z hlediska životní úrovně nijak nediferencovala.

U jednotlivých konkrétních oblastí se rovněž zřetelně projevilo hledisko vlastního zájmu. Lidé ve věku nad 60 let, respektive důchodci hodnotili výrazně častěji jako nízké výdaje státu na důchody, mladí ve věku 20 až 29 let se relativně kritičtěji než jiní stavěli k výdajům na podporu bydlení, nezaměstnaní byli podstatně kritičtější v případě výdajů na podpory v nezaměstnanosti, dotázaní se dvěma a více nezaopatřenými dětmi se jako o nedostatečných výrazně častěji vyjadřovali o dávkách pro rodiny apod.

Z hlediska politické orientace v rámci pravolevé škály se s výjimkou výdajů na vzdělávání a školství vždy snižovalo hodnocení výdajů jako nedostatečných při posunu zleva doprava. Častěji jako nízké výdaje státu většinou hodnotili lidé preferující KSČM, opačný stav se obvykle objevoval mezi voliči ODS.